

SOUBORNÉ INFORMACE

Ročník 2010

Analýzy

V Praze dne 14. 12. 2010

Kód publikace: 1118-10

Č. j.: 1081/2010-64

Život cizinců v ČR

Zpracoval: Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Vedoucí oddělení: Mgr. Daniel Chytil

Kontaktní zaměstnanec: Mgr. Hana Bardoňová

e-mail: hana.bardonova@czso.cz

tel. 274 052 484

Český statistický úřad

2010

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najedete je na stránkách ČSÚ na Internetu:

[WWW.CZSO.CZ](http://www.czso.cz)

ISBN 978-80-250-2041-8

© Český statistický úřad, Praha 2010

Tito lidé rozvíjejí naši kulturu a patří mezi nás. Jsou kus našeho já.... Stáváme se o něco chytřejší, když poznáme jejich kulturu a zvyky.

(úryvek z knihy: Cizinci tu nejsou cizí!(?);

Názory lounských školáků, Názory dětí cizinců, Pohledy pedagogů;

Městská knihovna Louny, 2004)

METODICKÉ POZNÁMKY	4
DEFINICE	5
SEZNAM ZKRATEK	6
SEZNAM GRAFŮ	7
SEZNAM TABULEK	9
SEZNAM MAP	9
ÚVOD.....	10
1. ROK 2005	11
1.1 Počet cizinců a věková struktura	11
1.2 Porodnost.....	21
1.3 Sňatečnost.....	26
1.4 Rozvodovost.....	33
1.5 Zaměstnanost	40
2. ROK 2009.....	48
2.1 Počet cizinců a věková struktura	48
2.2 Porodnost.....	58
2.3 Sňatečnost	63
2.4 Rozvodovost.	70
2.5 Zaměstnanost	77
3. SROVNÁNÍ ROKŮ 2005 a 2009	85
3.1 Počet cizinců a věková struktura	85
3.2 Porodnost.....	85
3.3 Sňatečnost	86
3.4 Rozvodovost	86
3.5 Zaměstnanost	87

METODICKÉ POZNÁMKY

Cizinci celkem¹⁾

Pobyt cizinců na území České republiky se řídí zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, a z části také zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších úprav. Informace v této publikaci se týkají cizinců, kteří legalizovali svůj pobyt na základě zákona o pobytu cizinců.

Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie.

Vstup, pobyt a vycestování z území České republiky je v kompetenci Policie ČR, Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva zahraničních věcí. Cizinec smí na území České republiky pobývat přechodně nebo trvale.

Na území České republiky lze rozeznat tyto kategorie cizinců: Občané zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu a Lichtenštejnska a jejich rodinní příslušníci a občané třetích zemí.

Ekonomicky aktivní cizinci¹⁾

Údaje o zaměstnanosti cizinců na území České republiky vycházejí z evidence Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV ČR) o vydaných platných povoleních k zaměstnání cizinců a počtu informací o nástupu občanů EU/EHP a Švýcarska k výkonu práce, registrovaných úřady práce a z evidence o cizincích s živnostenským oprávněním Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (MPO ČR).

¹⁾ Zdroje dat:

Cizinci celkem: Ředitelství služby cizinecké policie Ministerstva vnitra ČR

Demografické události: Český statistický úřad

Ekonomicky aktivní cizinci: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

DEFINICE

Průměrný věk obyvatel: vážený průměr let, který prožili příslušníci dané populace.

Úhrnná plodnost: udává počet dětí, které by se narodily jedné ženě během reprodukčního období, kdyby se hodnoty měř plodnosti neměnily zhruba 35 let.

Živě narozené dítě: Definice živě narozeného dítěte je stanovena vyhláškou Ministerstva zdravotnictví ČR č. 11/1988 Sb. Za živě narozené dítě se podle této definice považuje plod, který projevil některou ze známek života (dech, akce srdeční, pulzace pupečnicku, aktivní pohyb svalstva) a má porodní hmotnost 500 gramů a vyšší nebo nižší než 500 gramů, přežije-li 24 hodin po porodu. Za mrtvě narozené dítě se považuje plod, který neprojevuje ani jednu známku života a má porodní hmotnost 1 000 gramů a vyšší.

Dítě - cizinec: cizí státní občanství se přiděluje dětem, u nichž ani jeden u rodičů nemá české státní občanství.

Podíl sňatků cizinců: udává počet sňatků cizinců k celkovému počtu sňatků (%).

Podíl rozvodů cizinců: udává počet rozvodů cizinců k celkovému počtu rozvodů (%).

Podíl cizinců: udává počet cizinců k celkovému počtu obyvatel v dané územní jednotce (%).

Ekonomicky aktivní cizinec: pro účely publikace se za ekonomicky aktivního cizince považuje cizinec evidovaný MPSV nebo MPO, tedy cizinec, který na území České republiky vykonává pracovní činnost.

Podíl MPO: udává počet cizinců v evidenci MPO k celkovému počtu ekonomicky aktivních cizinců (%).

Věkové kategorie:

- předproduktivní: tzv. dětská složka populace, ve věku 0-14 dokončených let (tj. mezi narozením a patnáctými narozeninami)
- produktivní: osoby v ekonomicky aktivním věku, ve věku 15-64 let
- postproduktivní: populace v důchodovém věku, 65 a více let

SEZNAM ZKRATEK

- MPO** – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
UKR – státní občanství Ukrajiny
VNM – státní občanství Vietnamu
SVK – státní občanství Slovenska

Kraje České republiky

- PHA** – Hlavní město Praha^{*)}
STČ – Středočeský kraj
JHČ – Jihočeský kraj
PLK – Plzeňský kraj
KVK – Karlovarský kraj
ULK – Ústecký kraj
LBK – Liberecký kraj
HKK – Královehradecký kraj
PAK – Pardubický kraj
VYS – kraj Vysočina
JHM – Jihomoravský kraj
OLK – Olomoucký kraj
ZLK – Zlínský kraj
MSK – Moravskoslezský kraj

^{*)} V celé publikaci je územní jednotka Hlavní město Praha vzájemně porovnávána s kraji. V grafech, kde se pracuje s okresy však také zaujímá své místo. Je zobrazena ale odděleně.

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Počet cizinců v ČR k 1.7. daného roku.....	12
Graf č. 2: Struktura cizinců podle státního občanství k 1. 7. 2005 (Top 10).....	12
Graf č. 3: Věková struktura občanů ČR k 1. 7. 2005.....	13
Graf č. 4: Věková struktura cizinců v ČR k 1. 7. 2005.....	13
Graf č. 5: Vývoj počtu cizinců v krajích v jednotlivých letech k 1. 7. daného roku.....	15
Graf č. 6: Počet a podíl cizinců k 1. 7. 2005 v krajích (Top 3).....	15
Graf č. 7: Počet a podíl živě narozených cizinců ve vybraných letech..	22
Graf č. 8: Struktura živě narozených cizinců v roce 2005 (Top 10).....	22
Graf č. 9: Živě narození cizinci ve vybraných okresech ČR v roce 2005.....	25
Graf č. 10: Počet sňatků cizinců a jejich složení v jednotlivých letech.....	27
Graf č. 11: Struktura sňatků v roce 2005 (Muž_ČR).....	28
Graf č. 12: Struktura sňatků v roce 2005 (Žena_ČR).....	28
Graf č. 13: Počet a podíl sňatků cizinců ve vybraných okresech v roce 2005.....	32
Graf č. 14: Počet rozvodů cizinců a jejich složení v jednotlivých letech	
Graf č. 15: Struktura rozvodů v roce 2005 (Muž_ČR).....	35
Graf č. 16: Struktura rozvodů v roce 2005 (Žena_ČR).....	35
Graf č. 17: Počet a podíl rozvodů cizinců ve vybraných okresech v roce 2005.....	39
Graf č. 18: Vývoj počtu cizinců evidovaných na úřadech práce a s živnostenským oprávněním k 1. 7. příslušného roku.....	41
Graf č. 19: Struktura cizinců podle státního občanství evidovaných MPSV.....	42
Graf č. 20: Struktura cizinců podle státního občanství evidovaných MPO.....	42
Graf č. 21: Struktura zaměstnanosti cizinců v krajích České republiky v roce 2005.....	44
Graf č. 22: Tři nejčastější státní občanství v krajích České republiky v roce 2005.....	44

Graf č. 23: Okresy s nejvyššími počty ekonomicky aktivních cizinců a podíl cizinců evidovaných MPO v roce 2005	47
Graf č. 24: Vývoj počtu cizinců v jednotlivých letech k 1. 7. daného roku.....	49
Graf č. 25: Struktura cizinců podle státního občanství k 1. 7. 2009	49
Graf č. 26: Věková struktura občanů ČR k 1. 7. 2009	50
Graf č. 27: Věková struktura cizinců v ČR k 1. 7. 2009	50
Graf č. 28: Vývoj počtu cizinců v krajích v jednotlivých letech k 1. 7. daného roku	52
Graf č. 29: Počet a podíl cizinců k 1. 7. 2009 (Top 3)	52
Graf č. 30: Počet a podíl živě narozených cizinců ve vybraných letech ..	30
Graf č. 31: Struktura živě narozených cizinců v roce 2009 (Top 10).....	31
Graf č. 32: Živě narození cizinci ve vybraných okresech ČR v roce 2009	62
Graf č. 33: Počet sňatků cizinců a jejich složení v jednotlivých letech....	64
Graf č. 34: Struktura sňatků v roce 2009 (Muž_ČR)	65
Graf č. 35: Struktura sňatků v roce 2009 (Žena_ČR)	65
Graf č. 36: Počet a podíl sňatků cizinců ve vybraných okresech v roce 2009	69
Graf č. 37: Počet rozvodů cizinců a jejich složení v jednotlivých letech..	71
Graf č. 38: Struktura rozvodů v roce 2009 (Muž_ČR)	72
Graf č. 39: Struktura rozvodů v roce 2009 (Žena_ČR).....	72
Graf č. 40: Počet a podíl rozvodů ve vybraných okresech v roce 2009 ...	76
Graf č. 41: Vývoj počtu cizinců evidovaných na úřadech práce a s živnostenským oprávněním k 1. 7. příslušného roku.....	78
Graf č. 42: Struktura cizinců podle státního občanství evidovaných MPSV	79
Graf č. 43: Struktura cizinců podle státního občanství evidovaných MPO	79
Graf č. 44: Struktura zaměstnanosti cizinců v krajích České republiky v roce 2009	81
Graf č. 45: Tři nejčastější státní občanství v krajích České republiky v roce 2009	81
Graf č. 46: Okresy s nejvyššími počty ekonomicky aktivních cizinců a podíl cizinců evidovaných MPO v roce 2009	84

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Podíl cizinců v ČR k 1. 7. daného roku.....	11
Tab. č. 2: Podíl cizinců v jednotlivých krajích na obyvatelstvu ČR k 1. 7. 2005	17
Tab. č. 3: Podíl cizinců v ČR k 1. 7. daného roku.....	48
Tab. č. 4: Podíl cizinců v jednotlivých krajích na obyvatelstvu ČR k 1. 7. 2009	54

SEZNAM MAP

Mapa č. 1: Počet cizinců a jejich věkové složení v krajích ČR k 1. 7. 2005	16
Mapa č. 2: Podíl cizinců na obyvatelstvu ČR v okresech k 1. 7. 2005 ...	19
Mapa č. 3: Průměrný věk cizinců v ČR v okresech k 1. 7. 2005	20
Mapa č. 4: Intenzita plodnosti, počet narozených cizinců a podíly v krajích ČR v roce 2005	23
Mapa č. 5: Podíl sňatků cizinců a počet v krajích ČR.....	30
Mapa č. 6: Podíl rozvodů a počet v krajích ČR v roce 2005.....	36
Mapa č. 7: Zaměstnanost cizinců a podíl cizinců s živnostenským oprávněním v okresech České republiky v roce 2005.....	45
Mapa č. 8: Počet cizinců a jejich věkové složení v krajích ČR k 1. 7. 2009.....	53
Mapa č. 9: Podíl cizinců na obyvatelstvu ČR v okresech k 1. 7. 2009 ...	56
Mapa č. 10: Průměrný věk cizinců v ČR v okresech k 1. 7. 2009	57
Mapa č. 11: Intenzita plodnosti, počet narozených cizinců a podíly v krajích ČR v roce 2009	60
Mapa č. 12: Podíl sňatků cizinců a počet v krajích ČR v roce 2009.....	67
Mapa č. 13: Podíl rozvodů cizinců a počet v krajích ČR v roce 2009	74
Mapa č. 14: Zaměstnanost cizinců a podíl cizinců s živnostenským oprávněním v okresech České republiky v roce 2009.....	82

ÚVOD

Předkládaná publikace přináší regionální pohled na vybrané demografické a ekonomické charakteristiky cizinců, které jsou srovnávány v čase. Data, která jsou v publikaci obsažena se vztahují k roků 2005 a 2009. Z hlediska regionálního členění jsou v publikaci obsažena data na úrovni republiky, krajů a okresů, přičemž zastoupení charakteristik na úrovni okresů není tak pestré jako v případě vyšších územních celků. Důvodem je příliš nízký počet cizinců, resp. události v některých okresech. Data by proto byla velmi obtížně interpretovatelná.

Analyzované procesy lze rozdělit na demografické a sociální, resp. ekonomické, přičemž obě skupiny jsou ovlivňovány věkovou strukturou populace, kterým jsou věnovány kapitoly 1.1 a 2.1, každá pro příslušný rok. Z demografických procesů byla analyzována porodnost, sňatečnost a rozvodovost, ze sociálních (ekonomických) pak zaměstnanost dále členěna podle typu registrace na cizince, kteří jsou držiteli živnostenského oprávnění a na cizince v postavení zaměstnanců.

Publikace je členěna do tří hlavních kapitol – první dvě podle analyzovaného roku, třetí kapitola je věnována srovnání. V každé této kapitole jsou obsaženy podkapitoly zabývající se jednotlivými procesy a věkovou strukturou.